

KIILI LEHT

KIILI VALLA AJALEHT / WWW.KIILIVALD.EE

NR 1 (2358)

JAANUAR 2015

Et omas valdkonnas hea olla, pead tegema palju tööd, palju õppima. | Toomas Töldsepp

Palkmaja Estnor kolis tootmise Kiili kokku

Kiirelt kasvav ettevõtte nimetati Äripäev poolt gaselliks

☉ Palk- ja elementmaju tootev ettevõtte Estnor ehitab Kiili uue palkmajatehase. Alevi külje all asuvas tehnopargis on firmal nüüd kolm tootmishoonet ning kontor. Uue hoone valmimisega viidi lõpule kolm aastat tagasi alustatud tootmise koondamine Kiili.

“Kui kolm aastat tagasi oli meil olukord, et üks tootmishoone oli Kiilis, üks Harkus, üks Jõgevamaal Siimustis ja kontor Tallinnas, siis oli kõik logistiliselt paigast ära,” selgitab Estnori omanik Renee Mikomägi. “Siis võtsime otsuse vastu, et koondatame kõik Kiili.”

2012. aasta detsembris valmis esimene uus tootmishoone, kuhu toodi üle ka firma kontor. Kaks aastat hiljem, möödunud aasta detsembris, valmis teine tootmishoone, kuhu kolis ettevõtte palkmajatehas.

650 000 eurot maksma läinud palkmajatehases saab valmistada korraga kahte palkmaja. 1400-ruutmeetrisest tootmishoones on ehitajate käsutuses ka kaks suurt, 3,2-tonnise kandevõimega telfarkraanat ning kaks sammaskraanat.

Kaks aastat tagasi valminud tootmishoones valmistatakse elementmaju. Renee Mikomägi sõnul jäi uue hoone valmimisega palkmajade tootmine samale tasemele, elementmajade tootmismahd aga tõusis peaaegu poole võrra.

Kiire kasv gaselliks

Uue tootmishoone ehitamise peamiseks põhjuseks oli ettevõtte kiire kasv. Möödunud aastal omistati neile Äripäeva poolt Gasell-ettevõtte tunnustus, mis tähendab, et viimase kolme aasta jooksul on Estnori käive, kasum ja töötajate arv kasvanud vähemalt 50%. Taolisi ettevõtteid on Eestis vähe, vaid 1% kõigist firmadest.

“Möödunud aastal oli meie kontserni kogukäive 4,4 miljonit eurot,” ütleb Mikomägi. “Ehitasime 35 maja. Pidevalt on töös 10-15 maja. Uus tootmishoone aitab meil kasvada, sest elementmajade tootmine suureneb peaaegu poole võrra.”

Ka käesolev aasta on plaanitud kiireks kasvuaastaks. Juba eelmise aasta seisuga oli tänavuseks töösse võetud 15 maja ja tellimusi lisandub kiiresti. Kiiret kasvu näeb Mikomägi ka töötajate arvus. “Kui praegu on meil 47 töötajat, siis suveks peaks olema ligi 60,” ütleb ta.

Koos käibe ja töötajate arvuga kasvavad ka majad, mida ehitatakse. Kui kunagi tegeldi vaid suvila-tüüpi majadega, siis nüüd plaanitakse ehitada järjest suuremaid, sealhulgas ka kortermaju.

Kindel Norra turg

90% ettevõtte toodangust moodustavad tellimused Norrast. Nii on see olnud kõigi 15 aasta jooksul, mil ettevõtte eksisteerinud. Norra turg on sealse kõrge ostujõu tõttu ahvatlev paljudele, kuid haljale aasale jõuavad siiski vähesed.

Tarvis on aastatepikkust rasket tööd – tõestamist, et kvaliteet on piisav, kontaktide loomist, usalduse tekitamist jne. Estnor on selle “eksami” edukalt läbinud.

“Meil on Norras praeguseks palju koostööpartnereid,” ütleb Mikomägi. “Kliente on nelja liiki – ehitusettevõtted, kinnisvaraarendajad, edasimüüjad ja üksik kliendid.”

Kui Estnori Kiili tehastes töötab praegu 20 inimest, siis peaaegu sama palju – täpsemalt 17 – on ettevõttel mehi Norras, kes kõik on registreeritud Norra tütar-ettevõtte EstNor AS nimekirja. Mikomägi sõnul on tööd nii palju, et 17 mehest jääb väheks ja seetõttu kasutatakse lisaks mitut alltöövõtu ettevõtet.

Norra turule palkmajade tootmine pole aga ka tehniliselt niisama lihtne. Sealsed nõudmised erinevad märkimisväärselt Eesti turule toodetavast. Norrakad hindavad harjumuspärast kvaliteeti ja on nõus selle eest maksma. Et Norra palkmaja standarditega täpselt kursoris olla, käib Estnoris iga kahe aasta tagant koolitaja Norrast, kes on ise seal palkmajaõpetaja ja 30-aastase palkmajaehitaja kogemusega. “Nüüd, veebruaris-märtsis, tuleb ta siia kolmandat korda,” räägib Mikomägi.

Peale Euroopa keskmisest kõrgema elatustaseme muudab Norra puitmajatootja jaoks ahvatlevaks sealsete inimeste eelistus. Nimelt hindavad norrakad ehitusmaterjalina puitu märksa kõrgemalt kui kivi. “Norras on pea kõik majad puidust, kivi on neile ikka täiesti võõras,” selgitab Mikomägi. “Ka kortermajad, poed ja laod on neil puitkonstruktsioonidega.”

Estnor on suurematest puittehitustest rajanud Norras paar kortermaja, mitmeid ridaela-

Fotod: Sven-Olof Englund

Estnori omaniku Renee Mikomägi sõnul hinnatakse palkmaja puhul traditsiooni, kuid see ei tähenda, et majad ajas ei muutu.

Selline näeb uus palkmajatehas välja seest.

muid ning mõned suuremad ühiskondlikud hooned.

“Me lähemegi seda suunda, et tahame teha suuremaid ma-

ju,” ütleb Mikomägi ning lisab, et tulevikus ei ole välistatud veel ühe tootmishoone ehitamine. | Marko Tooming

Kiili Gümnaasiumile kingiti pool tonni koolitarbeid

☉ Kiili Gümnaasium osutus selleks õnnelikuks kooliks, kellele naeratas loosiõnn – kõigi muusikalile “Billy Elliott” pileti ostnute vahel loositi välja 500 kilogrammi kaaluv üllatuskingitus ning Kiili kool sai selle endale.

Kiili Gümnaasiumi sekretär Krista Laasi ütles, et pool tonni kingitust sisaldas koolitööks vajalikke tarbeid – nii joonelisi kui ruudulisi vihikuid, kaustikuid, mis sobivad kasutada algklassides, ja suuremämõdulisi kladesid, mida on võimalik kasutada põhikooli ja gümnaasiumi õpilastel. Kingituse kastides leidsid veel järjehoidjaid, märkme-pabereid, paberit joonistamiseks ja meisterdamiseks. Kogu paberi-kaup pärineb Print Besti trükikojast, kes on “Billy Elliotti” lavale toova MTÜ Noor Teater üks koostööpartneritest.

“Koolile kingitud vahendeid jagub kõigile – nii õpilastele,

õpetajatele kui ka tugipersonalile. Igal juhul on tegemist väärt kingitusega, mille üle iga lastega kokku puutuv asutus suurt rõõmu tunneks,” lausub Laasi.

Pooletonnise kingituse andsid 12. jaanuaril koolile üle asjaosalised ise – muusikalis peategelase Billy Elliotti venda kehastav Jaagup Kreem ning MTÜ Noor teater juht Meelis Pai. Kohal oli ka pealinna televisiooni võttegrupp.

Kogu pooletonnise kingi aitasid kaubikust koolimajja vedada õpilased ise. Kui kastid olid kenasti tornidesse laotud, tänas Jaagup Kreem kõiki pileti ostnuid, rääkis muusikali sisust ja kutsus ka kõiki teisi vaatama Elton Johni tuntud muusikali, mis suunatud just noortele, kes ei tohiks unustada, et ka kõige salajasemad unistused võivad täituda, kui nende suunas sihikindlalt oma samme seada. |

Marko Tooming

Fotod: Kiili Gümnaasium

Jaagup Kreem kingipakkidega (ülemine pilt) ning koos väikese jalgpallipoisiga, kes oli üks vähestest, kel õnnestus selline pilt külaliste aja-puudusel saada.

Jahimeeste selts kutsub üles järgima seadust ja head tava

☉ Eesti Jahimeeste Selts (EJS) kutsus jahimehi ja jahikorraldajaid järgima seadust ning jahinduse head tava, märkides, et üksikud vastutustundetud heidavad varju seaduskuulekatele ja vastutustundlikele küttidele.

“Viimasel ajal on nii kirjutas, näitavas kui ka sotsiaalmeedias ilmunud artikleid, mis kajastavad jahimehi sellistena, millised me pole ja millisteks me kunagi saada ei soovi. Paraku on nii, et tilk tõrva meepotis võib ära rikkuda ja kahju tuua kogu suure poti sisule,” seisab EJS-i presidendi Margus Puusti ja seltsi tegevjuhi Tõnis Kortsu jahimeestele adresseeritud avalikus pöördumises.

EJS-i juhid kutsuvad kõiki jahimehi jälgima väga täpselt nii kirjutatud seadust kui ka jahipidamise hea tava. “Hea tava kohaselt kütivad jahimehed alati säästlikult, arvestades ulukiasurkondade jätkusuutlikkust. Jahimehes ei tohi iialgi vallanduda kirg loomi tappa. Kui see nii juhtub, tuleb amet maha panna. Jahimees austab ulukite õigust elule ja jahti pidades jätab neile võimaluse õnnelikuks pääsemiseks. Selles valguses on lubamatu kasutada ulukite küttimisel elektroonilisi peibutusvahendeid ja poolautomaat jahitulirelvi, mis mahutavad lubatust suurema arvu padruneid. Lubamatu on küttida ulukeid liialt kaugelt,” seisab seltsi juhtide pöördumises.

Puust ja Korts märgivad, et keskmine Eesti jahimees on väga hea väljaõppega, loodust piisavalt tundev ja vastutustundlik kütt. “Jahipidamine, sealhulgas linnujaht on olnud ja on meie kultuuri lahutamatu osa. Loodusrahvana oleme osanud leida tasakaalu ulukite kui taastuva loodusressursi kasutamise osas. Eelmisel aastal võtsime vastu Eesti Jahinduse Hea Tava ja käsitleme praegu jahindust kui praktilise looduskaitse osa,” seisab pöördumises. EJS-i juhtide kinnitusel reguleerivad jahimehed ulukite arvukust teadlaste soovitustest lähtuvalt ja püüavad koostööks põllupidajate ja metsakasvatajatega leida tasakaalu ulukikahjustuste osas.

EJS-i juhid panevad jahikorraldajatele ja jahisaatjatele südamele, et külalisjahid oleksid korraldatud sellisel moel ja viisil, mis järgivad nii meie seadusi kui ka jahipidamise head tava. “Meie kasumile suunatud ühiskonnas on ka jahipidamisest saanud tihti rahvusvahelise äri objekt ja mõnikord korraldavad seda äriühingud, kus ei ole üldse või ei ole piisavalt jahimehi. Ka sellistel juhtudel on meie jahimeeste roll selgitada, kuidas siinmail asjad käivad,” seisab pöördumises. | **Kiili Leht**

Kiili vald 2015. aasta künnisel

Ülevaade rahvastikust ja rahandusest.

☉ Üks aastaring on jälle täis saanud ning seetõttu on igati paslik aeg vaatamiseks, mis näitajad iseloomustavad Kiili valda jaanuarikuu seisuga. Kõigepealt peatume inimestel ehk rahvastikusituatsioonil. Seisuga 1. jaanuar 2015 on Kiili vallas ennast ametlikult elanikuks registreerinud 4694 inimest, tegelik arv on statistikameti hinnangul ca 12% suurem ehk umbes 5250.

Sissekirjutusel mõnes muus omavalitsuses ja reaalset elamisel teises on reeglina mingi väga konkreetne isiklik põhjus ja seetõttu ei pea enam Tallinna ümbruse valdasid nn registreerimiskampaania korraldamist põhjendatuks ega tulemuslikuks.

Ka meie ei teinud eraldi kampaaniat, aga sellest hoolimata lisandus rahvastikuregistri järgi aastaga 109 inimest, mis on protsentuaalselt teine tulemus Eestis Rae valla järel ja ka absoluutarvuna kuues, nt meist kaks korda suurema Saku valla elanike arv kerkis 82 inimese võrra. Eesti rahvastik paraku vananeb ja rahvaarv väheneb, kasvu näitavad väga üksikud omavalitsused, ja Kiili on siin meeldivaks erandiks.

☉ TEAVE		
LAHKUNUD JA JUURDE TULNUD ELANIKE VANUSELINE STRUKTUUR		
	Saabus	Lahkus
Pensioniealisi	14	5
Tööealisi mehi	88	51
Tööealisi naisi	90	69
Tööealisi kokku	178	120
Kooli- või ülikooliealisi	71	37
Lasteaiaeealisi+ tittesid	72	26
(sh sünnid)		
Surnud		36

Kui vaadata numbrite taha, siis pilt nii roosiline pole, loomulik iive on ainult kerges plusis ehk 40 sündi vs 36 surma ja kasv tuli eeskätt sisserände arvel. Sündide vähenemine on samas paratamatu ja tuleneb otseselt meie elanike vanuselisest struktuurist. Kui vaadata eraldi sisserännet, siis aasta jooksul kirjutas ennast Kiili valda sisse 295 inimest ja välja 188. Kõige suurem liikumine nii sinna kui siia on loomulikult Tallinna suunal.

Lõviosa Eesti kohalike omavalitsuste tuludest on seotud üksikisiku tulumaksuga.

Soome ei ole Kiili valla elanikele oluline sihtriik, samuti on marginaalne muu maailma osakaal ning erilist liikumist ei toimu ka Tallinna ümbruse valda-

de vahel. Kõige huvitavam on hoopis see, et mujale Eestisse (Kohilas, Vormsile jne) lahkus 2014. aastal Kiili vallast pisut rohkem inimesi kui mujalt Eestist Kiili tuli.

Üksikisiku tulumaks

Vallaelarve tulupoole seisukohast on kahtlemata kõige positiivsem tööaliste lisandumine, hinnanguliselt on juures ca 40-45 maksumaksjat. Tulumaksu laekumist ühte või teise omavalitsusse arvestatakse teatavasti 1. jaanuari seisuga ja terveks järgneva kalendriaastaks. Kuna vallaelanike Facebookis on viimasel ajal tulnud korduvalt välja, et tulumaksu laekumise summade ja protsentide mõistmisega on osal kodanikel paras segadus, siis siinkohal veelkord väike ülevaade.

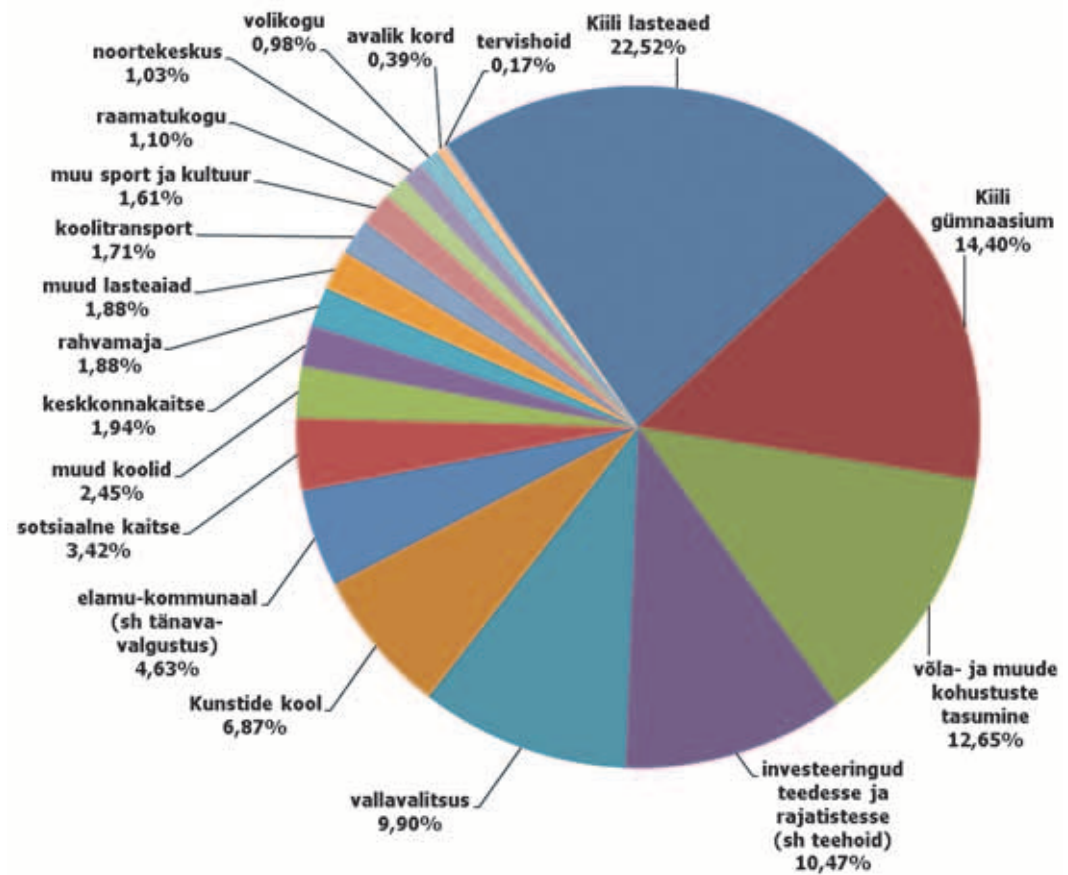
Alustama peab kindlasti teadmisest, et lõviosa Eesti kohalike omavalitsuste tuludest on seotud üksikisiku tulumaksuga ja nii on ka Kiili valla puhul. Teatud tulu tekib ka maa-maksust, kuid aastast 2013 on kodualune maa maamaksust vabastatud ja see tähendas vallaelarvele päris olulist kaotust. Eestis on valdasid, kus laekub märkimisväärne tulu ka kaevandusmaksust (eeskätt Ida-Virumaal), ja neid omavalitsusi, kes võivad saada erakorralist ja ühekordset tulu neile kuuluvate maade või majade müügist, kuid Kiili vald selliste hulka paraku ei kuulu.

Nagu öeldud, Kiili vallaelarve tulupool moodustub lõviosa üksikisiku tulumaksust ja absoluutsummas oli see 2014. aastal 4,1 miljonit eurot. Sellele tulule lisanduvad riigi poolt antavad sihtotstarbelised eraldised, nt kooliõpetajate palk, teatud summad teehoolduseks jne – aga see nimekiri ei ole väga pikk.

Õpetajate palk moodustab vallaelarvest küll päris suure osa, kuid see summa tuleb ja läheb kohe ka sihtotstarbeliselt välja maksmiseks.

Kui töötaja ja vallakodanik maksab tulumaksu, siis ei laeku sellest kaugeltki mitte kõik vallaelarvesse. Tulumaksu kogub Eestis kokku maksu- ja tolliamet ning kohalik omavalitsus saab sellest endale ainult 11,6% töötaja brutopalgast. Selguse huvides on siin mõistlik tuua näide. Oletame, et inimese brutopalk ühes kuus on 1000 eurot, 11,6% sellest on 116 eurot. Ühes aastast laekub sellise palgaga töötaja tulumaksust vallaelarvesse seega 12 kuud x 116 eurot = 1392 eurot. Ülejäänud tulumaksu võtab endale riik (keskvalitsus), kellel on ka täita palju funktsioone.

Selguse huvides tuleb siin täpsustada, et kooliõpetajate

Kiili valla elaniku maksutulu jagunemine vallaelarves 2014.

palgaraha annab lõviosa töest vallale riik, aga lasteaiad, õpetajate ja huvikooliõpetajate palgaraha peab leidma omavalitsus ise ja seda juba eespool nimetatud 11,6% seest.

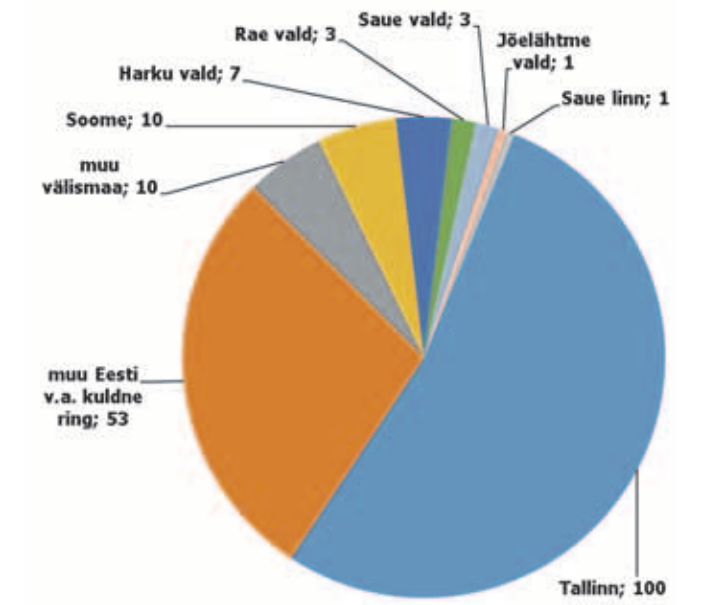
Kuhu raha kulub?

Kui võtame sellesama hüpoteetilise maksumaksja, kes toob vallakassasse aastas 1392 eurot, siis see raha jaguneb päris mitmete kuluartiklite vahel. Kohalikul omavalitsusel on teatavasti seadusega pandud täitmiseks palju funktsioone, mille üle otustusruum puudub, st finantseerimisvajadus on ette ära määratud (nt lasteaiakohtade tagamine jms).

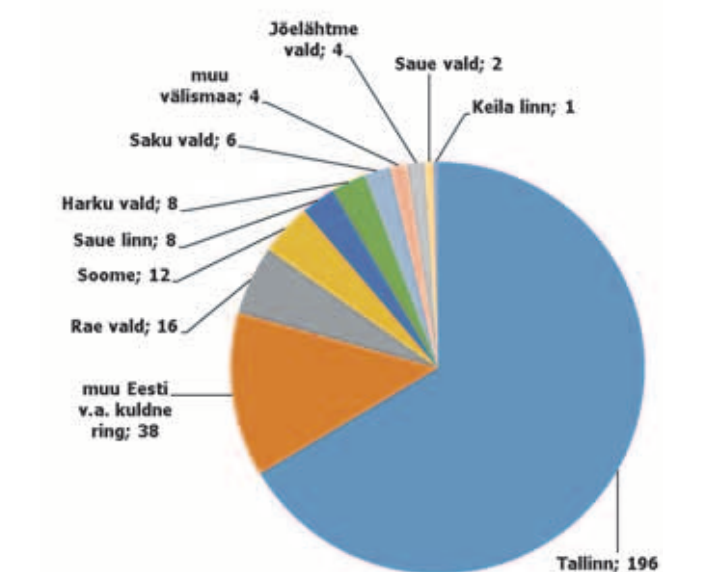
Reeglina on igal omavalitsusel siiski veel kuluartikleid, mille olemasolu ei tulene otseselt seadusest, kuid ilma milleta ei ole samuti võimalik. Näiteks kohalike spordiklubide ja MTÜ-de toetamine jms. Kiili valla elarvest kulub väga suur osa täna ja ka lähemas tulevikus võetud laenu tagasi maksmiseks. Laenu maksmiseks tekivad maksmiseks. Laenu maksmiseks tekivad maksmiseks. Laenu maksmiseks tekivad maksmiseks.

Ehkki Kiili valla laenukoormus ületab täna veel rahandusministeeriumi poolt lubatu ehk 100% aastaelarve mahust, ei ole me siiski nn mustas nimekirjas, kelle suhtes rakendatakse erimeetmeid. Kiili vald on tulnud ja tuleb ka edaspidi võetud laenu teenindamisega toime ning laenukoormuse protsent väheneb igal aastal järjekindlalt.

Ülemisel joonisel ongi näha maksutulu jagunemine ja nagu

Kiili vallast lahkunute sihtkoht, 188 inimest.

Kiili valda saabunute endine elukoht, 295 inimest.

näha, siis lõviosa sellest läheb haridusega seotud kulutusteks. Kokkuvõtteks võib öelda, et Kiili vald saab hakkama ning võib küllalt optimistlikult tulevikku vaadata.

Meil on veel loomulikult

puudu jääke ja probleeme piisavalt, nt pimedaid ja auklikke tänavaid, aga sellest ja muudest teemadest ning ka võimalikest lahendustest ning perspektiividest juba mõnes järgmises artiklis. | **Aimur Liiva**, vallavanem

Valimistel on igal häälel jõud!

☉ Märtsikuu esimesel pühapäeval valitakse Eestile XIII Riigikogu. Valimistulemuse selgitamiseks on Eesti jaotatud 12 valimisringkonnaks. Valija saab hääletada ainult oma ringkonna ühe kandidaadi poolt. Valimisringkond sõltub valija elukoha aadressist rahvastikuregistrist.

Igale valijale saadetakse hiljemalt 9. veebruariks kas elektrooniliselt või paberkujul valijakaart, mis teavitab, millise valimisringkonna kandidaatide poolt ning kus ja millal ta hääletada saab.

Neile, kes aga siiski valimiste pühapäeval jaoskonda minna ei saa, on pakkuda mitmeid teisi võimalusi oma eelistuse väljendamiseks. Kümme päeva enne valmispäeva ehk 19. veebruarist algab elektrooniline hääletamine, mis kestab 25. veebruarini. Samal ajal saab juba oma hääle anda ka jaoskondades – 19.-22. veebruarini toimub hääletamine maakonnakeskustes ning 23.-25. veebruarini on avatud kõik jaoskonnad. Nendel päevadel viiakse läbi ka hääletamine haiglates ja hoolekodudes, samuti kaitseväeüksustes. Eelhääletamise perioodil saab hääle anda ka väljaspool oma alalist elukohta. Valimispäeval, 1. märtsil, saab hääletada vaid oma jaoskonnas ning hääletamiskasti tellida ka koju.

Mis aga juhtub valija poolt antud häälega? Riigikogu valitakse proportsionaalse valimisüsteemi alusel. Selle eesmärgiks on tagada, et erakondade nimekirjad saaksid üle Eesti valijate poolt antud häälte arvuga võrreldes ligilähedaselt sama arvu kohti ka parlamendis. Hääletades konkreetse kandidaadi poolt, annab valija hääle ka erakonnale, mille nimekirjas see inimene kandideerib. Samas tuleb arvestada, et enamik kohti Riigikogus (viimastel valimistel 82 kohta 101st) jaotatakse kandidaadi isiklikust edukusest lähtuvalt. Siin ei ole määrav kandidaadi koht nimekirjas, vaid nad reastatakse ümber sõltuvalt valija poolt antud toetusest. Viimane osa kohtadest (viimastel valimistel 19 kohta 101st) läheb jaotamisele nn parteinimekirjade alusel. Ka siin on valituks osutumisel piirang – kandidaat peab mandaadi saamiseks koguma piisava arvu hääli (viimastel valimistel sõltuvalt ringkonnast suuruselt 234–324 häält). Üksikkandidaat võistleb koha eest riigikogus vaid oma ringkonnas. Selleks peab ta koguma nn kvoodi jagu hääli (viimastel valimistel sõltuvalt ringkonnast suuruselt 6461–4670 häält). Häälte ülekandmist ühelt kandidaadilt teisele Eesti valimisüsteem ei tunne.

Palju on tuntud huvi ka selle vastu, mis saab siis, kui inim hääli kogunud kandidaat loobub oma kohast – kas siis lähevad hääled kaotsi? Lühike vastus on, et ei lähe, sest sellisel juhul tuleb riigikokku sama erakonna asendusliige. | **Alo Heinsalu**, Valbariigi Valimiskomisjoni esimees

Toomas Tõldsepp: Jään Kiiliga ikka seotuks

Valla aasta ettevõtja plaanib juba järgmisi samme.

☉ Mullu valla aasta ettevõtjaks valitud Toomas Tõldsepp pole mees, kes liigset tähelepanu naudiks. Tunnustusest ta aga ära ei ütle. “Igasugune auhind on omamoodi tore, rõõmustav on see, kui kuuled, et üht või teist asja on märgatud,” ütleb ta.

Ta on inimene, kes on tulnud Kiili valda märkamatu, kuid siis alustanud tööd täistuuridel; mees, kes jõuab kõikjale – nii tutvustati Tõldseppa Kiili Ettevõtjate Liidu aastapeol, mil talle anti üle aasta ettevõtja autasu.

“Ma sattusin Kiili juhuse tallet,” ütleb Tõldsepp ajakirjanikule. “Tänaseks olen ära harjunud ja see koht on mulle koduseks muutunud. Tööle on mul siia igapäevaselt käia 45 kilomeetrit, nii et üksjagu.”

Kuid oma märgi on ta juba valda jätnud – möödunud aasta lõpus valmis Kiili alevi külje all lao- ja büroohoone, mis tänaseks on firmadest rentnikke täis ning hoones töötab ka korralik kohvik, millest Kiili siiani puudust tunti.

“Eks see on igauhe enda otustada, kas hoone on esteetiline, kas see sobib siia. Minu arust on esteetiline, uus ilus asi, mis võiks olla ka murdepunktiks, sest kui käid läbi Kiili alevi, siis on siin eramajad, aga uusi tööstushooneid ei ole,” räägib Tõldsepp.

“Kui sa oled kuhugi jõudnud, siis ei taha latti alla lasta.”

Tema sõnul oli hoonet planeerides väga tähtis selle välimus. “Esteetikaga sa maksad lõivu – maksumus on suurem ja ka ülalpidamine kallim. Aga me üritasime, et oleks ilus, ja minu arvates ongi, isegi õhtul, kui on valgustus,” ütleb Tõldsepp.

Pole enam omanik

Ajakirjanikuga kohtub ta sama maja kohvikus. Inimesi on seal pidevalt, tulevad, söövad ja lähevad. See on üks asju, mis arendajale rõõmu teeb. Kohvik ei kuulu küll talle, kuid hea on näha, kui kavandatud asjad ka elujõuliseks osutuvad. “Eks kohviku omanik tahaks ikka, et inimesi käiks veel rohkem, aga samas poleks ma iial uskunud, et nii kiiresti tekivad kliendid,” ütleb Tõldsepp. “Näiteks saab siit kohvi kaasa osta nagu Statoilist või R-Kioskist. Ma olen näinud, et on tekkinud inimesed, kes ostavad siit pidevalt kohvi kaasa.”

Ka ülejäänud kompleksis käib kibe elu. Kõik pinnad on välja renditud ja küsijaid, kes vaba pinda otsivad, jätkub siiani.

Aga see kõik on Tõldsepa jaoks juba omajagu minevik, sest paar nädalat tagasi müüs äripartneritega ta lao- ja büroohoone maha. “Leidsime kiirelt

☉ ARVAMUS

KÜLLI JOONSON, KIILI ETTEVÕTJATE LIIDU ESIMEES

Toomas Tõldsepp on inimene, kes on tulnud Kiili valda märkamatu, kuid siis alustanud tööd täistuuridel; mees, kes jõuab kõikjale, kes on asutanud muuhulgas ka omanimelise ralliklubi, kes käib silmad lahti ja kellel ideedest puudust ei ole, kes oma arendusprojektidega on võimaldanud büroopindade ja laopindade näol meelitada Kiili valda juurde ettevõtteid, on äsja valmis saanud A-energiaklassi uue büroo ja laohoone Kurna teel, korrastades selle ehitusega ka üldist piirkonna visuaalset väljanägemist ja olles sellega naabritele eeskujuks, ühtlasi tuues Kiili valda juurde ettevõtteid, elavdades meie ettevõtlust ja võimaldades luua siia uusi töökohti.

head hinda pakkunud ostja,” ütleb ta. “Sealt tekkis vaba raha, mida tuleks investeerida. Millal ja kuhu, ei tea praegu öelda. On mitu mõtet, mõni neist on ka Kiiliga seotud.”

Üle Harjumaa on valminud või valmimas palju uusi laohooneid. Uued arendused on kõik juba täis ning nõudlust jagub endiselt. Tõldsepp arvab, et siingi on seos esteetikaga – kui sul on töökoht, mis on kaasaegne, ilus, puhas ja kvaliteetne, tuled sa sinna ka rõõmsama meelega tööle.

Oma rallitiim

Kunagi sõitis ta aga kõvasti rallit. Nii kõvasti, et jõudis maailmameistrivõistluste sarja Jyväskylä etapil oma klassis kolmandale kohale. Siis tuli langetada otsus – kas tegelda spordialaga edasi või sellest loobuda. “Kui sa oled kuhugi jõudnud, siis ei taha latti alla lasta,” avaldab Tõldsepp ühe oma põhimõtte. “Olen maksimalist ja ühel hetkel tegin otsuse – halvasti sõita ei taha, hästi sõitmiseks on vaja palju aega ja raha.” Ja nii jäigi. Viimase rallisõidu tegi Tõldsepp 2003. aastal. Aga see spordiala pole tema juurest kuhugi kadunud. Mees nimetab end ise üheks suurimaks rallifänniks.

“Täna töötab mul oma tiim. Praegu on mehaanikud Rovaniemis, ehitavad autot, et noorsõitja Kruuda võiks Tunturi rallil sõita,” räägib ta. “Talle tuli eelmisel nädalal täiesti uus tehaseauto, seda häälestatakse praegu.” Tööd jagub tiimile mujalgi, lähiajal Lätis ja Rootsi MM-rallil. Tõldsepp ise nimetab seda null-projektiks, mis tähendab, et tiim ei tooda ei kasumit ega kahjumit.

Mitte ainult rallinoortele, vaid kõigile noortele inimestele on tal soovitus: tuleb teha seda, mida oskad, ja teha seda sõna silmis. “Et omas valdkonnas hea olla, pead tegema palju tööd, palju õppima. Ükski asi ei tule iseenesest,” ütleb Tõldsepp. | **Marko Tooming**

Fotod: Marko Tooming

Kui kuhugi tahad jõuda, pead tegema palju tööd ja palju õppima, ütleb Toomas Tõldsepp.

Lao- ja büroohoone ehitades oli arendajatele tähtis, et see oleks esteetiliselt piirkonda sobiv.

☉ PALJU ÕNNE

SÜNNIPÄEVAD VEEBRUARIS

88	Ruth Kalmet	03.02
85	Asta Ilter	04.02
85	Olav Naano	14.02
84	Asta Aas	22.02
82	Laine Undritz	08.02
80	Aavo Roodla	05.02
80	Ilmar Pruul	14.02
79	Mart Porila	05.02
78	Eevi Tammik	25.02
77	Heino Aasma	01.02
77	Malle Roseniit	28.02
76	Ants Aalam	13.02
76	Mati Orumaa	16.02
76	Ants Rannamäe	21.02
76	Jaak Koni	28.02
75	Alli Aalam	03.02
75	Maie Muuli	10.02
75	Luara Aleksejeva	19.02
75	Asta Kroon	27.02
70	Maave Karmpe	11.02
70	Ülo Heli	12.02
65	Mati Onno	28.02

MEIE VALDA SÜNDISID

24. detsember Carmen Liivaoja, palju õnne Jaanika Ojavee ja Karmo Liivaoja!
 24. detsember Casper Liivaoja, palju õnne Jaanika Ojavee ja Karmo Liivaoja!
 03. jaanuar Rasmus Luik, palju õnne Kristi Luik ja Illimar Heinaste!
 04. jaanuar Karl-Gustav Valdna, palju õnne Kaidi Sulg ja Kardo Valdna!
 05. jaanuar Hanna Marii Sisas, palju õnne Nele ja Rain Sisas!
 05. jaanuar Sander Kirsipuu, palju õnne Tiina ja Andrus Kirsipuu!
 15. jaanuar Maili Arro, palju õnne Marit ja Madis Arro!

MTÜ Luige Kandikeskus kutsub 26.02.2015 kell 19.00 kokku koosoleku.

Sõna võtavad Aimur Liiva, Mihkel Rebane.

1. RB ja Luige terviserada
2. Luige kandikeskuse tegevus ja tuleviku-plaanid
3. Aasta 2015 külaseltsi tegemised

Koosolek toimub Ööbiku 2, Luige alevik.

Eestimaine kaup otse tootjatele nüüd ka Kiili inimestele!

Alates 18. veebruarist hakkab igal kolmapäeval kell 17.00-18.30 toimuma Kiili valla ees otse tootjalt tarbijale (OTT) kaubakohtumine! Ootame kõiki tootjaid müüma ja kõiki kiilikaid ostma! Müüjatel palume eelnevalt registreeruda info@maheleib.ee.

Täpsem info Ville Vallaste, tel 516 3968.

Tule abipolitseinikuks!

☉ Kui Sa soovid astuda abipolitseinikuks, siis võta ühendust oma piirkonna kontaktisikuga, kelleks on Lääne-Harju politseijaoskonna korrakaitseametnik Karin Talalaev (karin.talalaev@politsei.ee; 612 4373) või piirkonnapolitseinik Helen Kelo poole (helen.kelo@politsei.ee) Vastuvõetud toimuvad Kiili alevis vallamajas neljapäeviti kell 15.00-17.00.

Abipolitseinikuks võib nimetada 18-aastaseks saanud vähemalt keskharidusega Eesti kodaniku, kes valdab eesti keelt politseiametnikele ettenähtud keeleoskustasemel ning vastab abipolitseiniku kutsesobivuse nõuetele. (Abipolitseiniku seadus § 4 lg 1).

Abipolitseiniku kandidaadiks ja abipolitseinikuks võetakse isik:

- kes on teovõimeline;
- keda ei ole karistatud tahtlikult toimepandud esimese astme kuriteo eest;
- kellel ei ole karistatust tahtlikult toimepandud kuriteo eest;
- kes ei ole kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav;
- kellelt ei ole jõustunud politseiametniku ametikohal töötamise õigust;
- kes ei ole sõltuvuses alkoholi, narkootilise või psühhotropse aine kasutamisest või kes ei ole psüühikahäirega, raskekujulise isiksuse- või käitumishäirega;
- kes ei ole sellise tervisehäirega, mis takistab tal abipolitseiniku ülesannete täitmist;
- kes oma käitumise poolest sobib abipolitseiniku ülesandeid täitma ning kelle käitumine või eluviis ei ohusta tema enda ega teise isiku turvalisust.

Abipolitseinikuks kandideerimine

Abipolitseinikuks astuda soovi- ja esitab politseiasutuse juhile:

- kirjaliku taotluse, milles kohustub täitma abipolitseiniku seadusest tulenevaid nõudeid;
- isikut tõendava dokumen-

di koopia;

- haridust tõendava dokumendi koopia;
- tervisetõendi;
- abipolitseiniku ankeedi;
- kaks fotot mõõtmetega 4×5 cm;

• Iseloomustuse tööandjalt või õppeasutusest või soovitusel politseiametnikult;

- kui haridus ei ole omandatud eesti keeles, siis eesti keele tasemetunnistuse koopia.

Abipolitseiniku kutsesobivuse nõuded

Abipolitseinik peab isikuomaduste poolest olema võimeline täitma abipolitseinikule pandud ülesandeid ning vastama järgmistele nõuetele:

- olema lojaalne Eesti Vabariigile, aus ja seaduskuulekas;
- võimeline töötama stabiilselt ja tulemuslikult pingeolukorras ning oskab teha meeskonnatööd;
- kohusetundlik, otsustus- ja vastutusvõimeline, suudab ise-iseisvalt langetada otsuseid oma pädevuse piires ning on võimeline ette nägema oma otsuse tagajärgi ning vastutama nende eest;
- hea analüüsi- ja sünteisivõimega, oskab eristada olulist ebaolulisest ning suudab lahendada probleeme;
- hea suhtlemisoskusega.

Abipolitseinik peab kehalise ettevalmistuse poolest olema võimeline täitma abipolitseinikule pandud ülesandeid ning täitma füüsiliste katsete normatiivides ühe:

- 3000 m jookss – 25.00 minutit;
- 500 m ujumine – 16.00 minutit;
- 6000 m sõudmine sõudeergomeetril – 34.00 minutit. | **Poliitsei ja piiravalveamet**

Viisakusest liikluses

☉ Igapäevase liiklejana olen tähele pannud, et paljudel autojuhtidel on kombeks kasutada udutulesid koos lähi- või kaugtuledega ka ajal, mil nähtavus ei ole halb. Tahan siinkohal meelde tuletada, et eesmisi udutulesid tohib kasutada kas lähituledel asemel või koos esituledega udust või sajast põhjustatud halva nähtavuse korral.

Juht peab arvestama udutulesid kasutades, et tavaliste teeolude puhul ning pimedas tekib udutuledega sõiduki ette 10-15 meetri pikkune ja laiune valge ala. Paljud juhid põhjendavad udutulede kasutamist sellega, et nii on hästi näha auto ette ja teeääri. Tõsi ta on, kuid paraku unustatakse väga oluline nüanss. Selleks on tõsiasi, et sõidukiirusel 90 km/h liigub sõiduk 25 m/s.

Udutulede tugevas valgus-

vihus näeme päris hästi, mis takistus meie sõidukile ette jääb. Ent tuleb võtta arvesse, et juhil kulub ohu märkamisest jala piduripedaalile viimiseks keskmiselt 0,9-1,0 sekundit, mistõttu on kokkupõrke vältimise võimalused suhteliselt minimaalsed.

Samas on lähituledega sõitja nägemisulatus ja reageerimisaeg pikemad, kui udutulede kasutajal. Sõiduki ees olev tugev valgusvoog lühendab juhi nägemisulatust ja võimet näha teel olevaid takistusi, mida me lähi- või kaugtulesid kasutades märkaksime.

Olgem teiste juhtide suhtes viisakad ja arvestagem, et valesiti reguleeritud või mittesihipärased valgusallikate kasutamised häirivad teisi juhte. | **Helen Kelo, Ivo Roosimägi**, ennetus- ja menetlusteenistuse piirkonnapolitseinikud

Piirkonnapolitseiniku tööpõld

☉ Enne 1. oktoobrit teenindas Kiili ja Saku valda kolm piirkonnapolitseinikku. Piirkonnad ühendati ja alates oktoobrist teenindavad Kiili ja Saku valda üks piirkonnapolitseinik ja üks noorsoopolitseinik.

Piirkonnapolitseinike arv ei saa olla tähtsam kui piirkonnapolitseinik ise, kes suudab lahendada probleeme ja nõustada kodanikke, samas on inimvõimel piirid. Piirkonnapolitseiniku töö oli varem menetluspõhine ja lisaks põhitööle oli vähemalt 50% tööst välitöö ehk patrullimine.

Palju ülesandeid

Pärast reorganiseerimist on piirkonnapolitseiniku töö eesmärk jõuda rohkem vallas elavate inimesteni ning kaasata ka partnereid kogukonnast. Saku ja Kiili valla piirkonnapolitseinikuna puutun oma töös kõige rohkem kokku valla sotsiaalsakonna töötajatega ja lastekaitseametnikega. Kohalike elanike muredele lahenduste leidmiseks peab piirkonnapolitseinik süvenema probleemide tekkepõjustesse. Olen veendunud, et esitatud kaebusele ei too alati lahendust rahaträhv, kuigi kaebuse esitaja seda sooviks.

Piirkonnapolitseiniku ja noorsoopolitseiniku igapäeväülesannete loetelu on pikk: avalduste lahendamine ja kirjade vastamine; informatsiooni edastamine; koostööpartnerite kaasamine; avalduste vormistamine; süüteo- ja kriminaalasjade alustamine ja esmaste menetlustoimingute kogumine, vajadusel ka menetlemine; kodude kontrollimine (relvakontrollid, lähisuhtevägivalla juhtumite järelkontrollid); reidides osalemine; valla ümarlaudades ja projektides osalemine; kodanike vastuvõtmine kahes vallas (Saku ja Kiili vallas) kahel päeval nädalas. Vajadusel võtab piirkonnapolitseinik aga ka kiirusmooteseadme (Stalker) ja läheb kiiruseületajaid korrale kutsuma, pöörates samal ajal tähelepanu ka teistele rikkujatele.

Piirkonnapolitseiniku töö eesmärk on jõuda rohkem vallas elavate inimesteni.

Kuigi vargusi menetleb uuri- ja, on piirkonnapolitseiniku ülesanne kogukonnalt saadud informatsiooni uurijaga jagada. Uue süsteemi kohaselt peab politseijaoskond töötama ühtse tiimina, ole sa siis piirkonnapolitseinik, noorsoopolitseinik, patrullpolitseinik, kriminaalpolitseinik, süüteomenetleja või ka mõni muu ameti töötaja.

Piirkonnapolitseiniku tööpäev kestab esmaspäevast reedeni kella 8.00-16.30, kuid vastavalt vajadusele tuleb tööl olla ka õhtuti ja ka öösel. Sageli ei piisa tööülesannete täitmiseks 40 tunnist nädalas. Kuigi piir-

Piirkonnapolitseinik Helen Kelo (vasakul) ja noorsoopolitseinik Kätlin Murre.

☉ TEAVE

KIILI KONSTAABLIPUNKT

- Kiili konstaablipunktis (Kiili vallavalitsuse hoone) toimub kodanike vastuvõtt igal neljapäeval kell 15.00-17.00, telefonid 612 4686, 612 5573, e-post helen.kelo@politsei.ee.
- Kiirreageerimiseks on patrullteenistus. Hädaabinumbri 112 tuleb helistada nii politsei, päästjate kui ka kiirabi kutsumiseks.
- Konstaablipunkti vastuvõtuajad: Piirkonnavanem Leena Pukk, telefon 612 4501, e-post leena.pukk@politsei.ee.
- Piirkonnapolitseinik Helen Kelo, telefon 612 4686, 612 5573, e-post helen.kelo@politsei.ee, vastuvõtt N 15.00-17.00 Kiilis, Nabala tee 2, K 15.00-17.00 Saku, Päästekeskuse tee, Tammemäe.
- Noorsoopolitseinik Kätlin Murre, telefon 5855 7455, e-post katlin.murre@politsei.ee, vastuvõttud eelneval kokkuleppel.

konnapolitseiniku vastuvõtuaeg Kiili vallas on neljapäeviti kell 15-17, siis ei ole konstaablipunkti uks kunagi lukus, kui piirkonnapolitseinik kohal on. Kui ametnik on kohal, kuulatakse ära kõik esitatud küsimused ja otsitakse probleemidele koos lahendusi.

Perevägivalla juhtumid

Piirkonnapolitseiniku igapäevatööst võtavad viimasel ajal väga suure osa perevägivalla juhtumid ning juhtumid, mis on seotud relvade eksponeerimisega, kandmisega ja suhtlusportaalides olevate fotode avaldamistega. Tegemist on väga raskete juhtumitega.

Järjest enam teevad naised

☉ SAAME TUTTAVAKS

KIILI VALLA PIIRKONNAPOLITSEINIK HELEN KELO

- Sündinud ja kasvanud Tallinnas.
- Elab Saku.
- Teenistust alustas 1995. aastal Tallinna Politseiprefektuuri Kesklinna politseijaoskonna patrullteenistuses, sellele järgnes Harju Politseiprefektuur, Lääne-Harju politseiosakonna kriminaalpreventsiooni- ja noorsootalituse konstaabli teenistus, Politsei- ja Piirivalveameti Põhja prefektuuri korrakaitsebüroo menetlus- ja ennetustalituse Lääne-Tallinna konstaablijaoskond kogukonnakeskne politseitöö. Alates 1.10.2014 Politsei- ja Piirivalveameti Põhja prefektuuri Lääne-Harju politseijaoskond ennetus- ja menetlustalitus, Lääne-Harju konstaablijaoskonna piirkonnapolitseinik.
- Tööülesanded on olnud läbi aegade erinevad: sündmuskohtade teenindamine (operatiivvalve), avalduste lahendamine, kodanike vastuvõtt, kirjadele vastamine, väärteto - ja kriminaalasjade uurimine ja menetlemine, liiklusjärelvalve teostamine, õiguskorra analüüsimine, ennetustöö.
- Meeldib piirkonnatöö.
- Haridus: Politseikool, Tartu ülikooli õigusteaduskonna sotsiaalteaduse bakalaureuseõpe ja jätkab samas ülikoolis magistriõpinguid.

KIILI VALLA NOORSOOPOLITSEINIK KÄTLIN MURRE

- Pärit Tartust, elab Kohila vallas Kohilas.
- Haridus: Politseikool. Jätkab õpinguid Sisekaitseakadeemia politsei- ja piirivalvekolledžis
- Töötanud Lääne-Harjumaal kolm aastat, enne seda töötas aasta Ida-Virumaal Jõhvis patrullpolitseinikuna.
- Peale Saku ja Kiili valla on tema piirkonnaks Kernu, Padise, Nissi ja Vasalemma vald.
- Tema sõnul on noorsoopolitseiniku töös palju ennetustegevust, üritusi, loenguid koolides. Enim tuleb noortel ette rikkumisi tubakaseadusega ja alkoholiseadusega. Heas mõttes tuleb noortega palju kokku puutuda ennetustegevuses. On ise algatanud projekte, nt “Mina ja liiklus”.
- Liikluse teema on talle südamelähedane – Kätlini jaoks on väga oluline, et 1. klassi lapsel, kes kooliteed alustab, oleks koolitee ohutu, et ta jõuaks hommikul ilusti kooli, märkaks ohtusid liikuses.
- Kätlini poole saavad pöörduda kõik lapsed, kel mõni mure hingel.

avaldusi vägivallajuhtumite kohta, eriti siis, kui meedia on vägivallajuhtumeid kajastanud. Piirkonnapolitseinik kuulab pöörduja üle ja vastavalt asjaoludele otsustab süüteomenetluse alustamise. Vägivallajuhtumitega seoses tuleb piirkonnapolitseinikul ja noorsoopolitseinikul teha koos sotsiaaltöötajaga kodukülastusi (toimunud juhtumitele järelkontroll).

Levinud on arusaam, et perevägivallajuhtumite puhul peaks naine olema see, kes kodust lahkub, kuid naised ei suuda seda teha, sest nad on mehest sõltuvad. Sageli arvatakse, et just naist aitab see, kui tema ümber oleks suurem koostöövõrgustik. Samas vajavad ka vägivallatseja ja teised pereliikmed nõustamist. | **Helen Kelo**, Kiili ja Saku valla piirkonnapolitseinik

Luige Kandikeskus sai jaanuaris 4-aastaseks

Tagasivaates oli 2014 seltsile väga tegevusrohke aasta.

MTÜ Luige Kandikeskus sai loodud sooviga Luige aleviku "külaelu" elavdada, muuta võimaluste avanedes külas elamist mõnusamaks. Praeguseks võib julgelt väita, et külaseltsi on koondunud vahva seltskond, kelle abiga on muutunud traditsiooniks lastekaitsepäeva korraldamine ja Vanamõisas talendikama küla nimele võistlemas käimine. Samuti on iga aasta "Teeme Ära" talguid tehtud. Kõigi nende tegemiste põhisooviks on inimeste omavahelise suhtlemise võimaldamine.

Tagasivaates oli 2014 seltsile väga tegevusrohke aasta. Eelmise aasta alguses sai Nabala kandi külaelanikega valmis matkarada, mis aastaid kohalike meeles mõlkus. Inimesed töögruppis on sügavat kummardust väärt. Panustades oma teadmisi ja vaba aega matkaraja valmimise nimel ja hiljem seda hooldades.

"Teeme Ära" talgute raames sai võsast korrastatud Katkusurnuaed. Rajal sai aprillis test matk tehtud ja juunis pidulikult avatud. Aitäh – Salme Väljataga, Ardo Niinre, Katrin Martinson, Kaupo Kaupmees, Ervin Bernhardt, Hille Alamaa, Esta Kullamaa, Mari-Ann Rimmel jt. Need on inimesed, kellega võib julgelt luurele minna.

Raja rajamise lainel olles, sai Metsanurme külas ka nende vahva matkarada Anneli Kana lugude kuulamisega läbi käidud.

Tahvliid teadeteks

Lastekaitsepäeva on lubanud Koit Põld Luige Näituste väljakul pidada. Oleme seal mõnuga laiutanud. Eesmärgiks on pakuda tegevusi erinevas vanuses lastele. Osavõtt oli rahvarohke.

Külavahel sai ka suvel kuus teadetetahvliit paigutatud. Igaüks võib sinna oma teateid panna. Sellel aastal jätkame nende paigaldamist, et Luige oleks kaetud. Ootame ka soove ja ettepanekuid asukohtade suhtes.

Eelmise aasta alguses sai **Nabala kandi** külaelanikega valmis matkarada.

Mitmete asjaolude kokkujuhumisel sai minust endast suvel kohalik "turumutt". Turust tekkis nagu väike vabas õhus olev seltsimaja, rahvas kogunes ja suhtles omavahel. Tekkis püsiklientuur. Kätt käisid proovimas suitsuliha müüja ja juustu müüja. Kala müüja jäi ilusasti laupäeval käima. Väikeste tootjate inimressurs on nii piiratud ajaliselt ja rahaliselt, aga leiame ka sellele lahenduse. Iga algus on raske.

Augustis on iga-aastane Vanamõisas käik, mis pälvib ka vallavalitsuse tunnustuse 2013. aastal. Saades hoogu juurde, tõime seekord koju teise koha. Seekord olid võistkonnas Diana Sa-

Fotod: Kaire Nuut

Lastekaitsepäev Luige Näituste väljakul.

Talgud Katkusurnuaial.

Nabala-Paekna matkarajal.

rapuu, Pille Viigipuu, Indrek Tuula, Katre Koit, Eve Koit, Andra Perv, Liina Henning, Kaire Nuut ja tugigrupp telgis. Kingituseks saime päevase safariretke Jeepidega. Matka juht Alvar Jaamu on seignelnud ja uurinud oma koduvalla risti põiki läbi ja leidnud põnevaid kohti, uurinud ajalugu ja seda kõike ta jagas meiega. See oli super päev!

Laste ja noorte oma maja

Vaike-Astrid Kuusk on südamega võtnud oma hooleks küladevaheliste võistluste jaoks meie külast vajalikud inimesed üles leida ja võistleva meelitada. Oktoobris sai kõikidele inimestele, kes on panustanud oma oskusi ja vaba aega külaelu elavdamaks muutes ja spordivõistlustel osaledes, üks vahva õhtu korraldatud. Õhtusöök toimus

KIRBUKAS

8. veebruaril 11.00-14.00
Luige Kandikeskuse Laste- ja noortemajas

Avatud kohvik
* lastel võimalus müüa omavalmistatud suupisteid
* lastele lamba tegemise töötuba 5€

Eelregistreerimine ja info: tel 56694949
info@luigekandikeskus.ee • Ootikar 2, Luige

majas, millest saab loodetavasti kunagi Luige Kandikeskuse laste- ja noortemaja. Oktoobris sai selles majas tervisliku toidu tegemise koolitus läbi viidud. Detsembris oli jõulupärja, päkapiku ja kaartide tegemise õpitoad. Naisseltsi poolt kaks huvitavat tervisliku toitumise koolitust. Külas käis Metsamoor ja teisel koolitusel sai tehtud tametõru jahust kohvi ja trühvleid.

Tulevikus on oodatud lapsed hoidu ja osa võtma ringide tööst. Selle aasta plaanides on veel Luige-Kangru vahelise tervise- ja õpperaja puhastamine talgute korras.

Meie tegemistel saab silma peal hoida kodulehel www.luigekandikeskus.ee, kirjutada saab info@luigekandikeskus.ee.

Ootame oma ridadesse alati uusi liikmeid. | **Kaire Nuut**, Luige Kandikeskus MTÜ

SPORT

Kiili Pantrid Vilniuses viiendad!

Eesti noored pesapallurid osalesid 27.-29. detsembril juba seitsmendat aastat järjest Vilniuses rahvusvahelisel ameerika pesapalli turniiril, mis on meie regioonis talvisel ajal taseme poolest üks tugevamaid sellel alal noorte hulgas. Pant-rid osalesid sellel aastal vanusegrupis U-15 ning kaasasid võistlustele mängijaid oma sõprusmeeskonnast Avinurme Haid!

Kolme päeva jooksul mängisid noored seitse mängu, millest võitsid neli, mängisid viiki ühe ning kaotasid kaks. B-alagrupp võideti kindlalt, kus mängis kaks Leedu klubi – Utena Vetra ja Radvilškis Begiai – ning Valgevene klubi Minsk. Et pääseda mängima 1.-4. kohale, kao-

tati kahjuks otsustavas mängus St. Peterburgile tulemusena 5:2.

Kokkuvõtvõlt tuldi U-15 vanusegrupis kaheksa võistkonna seas korralikule 5. kohale.

Igast võistkonnast valiti kohutunike poolt ka kaks mängijat eriauhinnale – Pantritest All Star Player Aleks Kris Koppel ja MVP Keith Matrossov.

Kuid kõik Pantrid ja Haid olid tublid, võistkonnas mängisid Aleks Kris Koppel, Oliver Sepp, Alfred Lõhmus, Taaniel Lutter, Keith Matrossov, Danel Matrossov, Elari Kibuvits, Markus Kuhlbach, Aleksandr Igitov ning Agu Habakuk. Eesti Pesapalli ja Softballi Liit ning pesapalliklubi Kiili Pantrid soovivad teile, noored, õnnestumisi ka uuel pesapalli hooajal 2015! | **Kaupo Kütt**

Eesti karikavõistlustelt SK Tatsile kaks kuldmedalit!

2014. aasta lõpul toimusid Eesti karikavõistlused 2000. a sündinud ja noorematele poistele Rāpinas ja tüdrukutele Pärnus. Võistlused kulgesid SK Tats võistkondadele väga edukalt. Nii poisid kui tüdrukud saavutasid kuldmedalid. Poistel tuli vastu võtta üks kaotus hilisemalt 3. koha omanikult Pärnu Spordikoolilt, kuid parema geimide suhtega saavutati ikkagi turniirivõit. Tüdrukud loovutasid ühe geimi, samuti Pärnu Spordikoolile. Kokku osales Eesti karikavõistlustel 28 tüdrukute ja 25 poiste võistkonda üle Eesti.

Poisid mängisid koosseisus Rasmus Meius, Markus Lopato, Markus Väljataga, Lauri Luup, Robert Israel, Ralf Tõra, Karl Erik VILLEMS, Robin Liiv, Kaspar Pajusalu. Turniiritabel, poisid 2000 ja nooremad:

- SK Tats I (Kiili) 13 p 13:3
- Orava/Rāpina SK 13 p 12:3

- Pärnu VK/SK 13 p 12:3
- Rakvere SK 10 p 6:9
- Selver Tallinn SK I 10 p 7:11
- Premium7/ Salva Tartu 9 p 7:11
- Võru SK 9 p 6:11
- VK Täht Tallinn 7 p 2:14

Tüdrukutest mängisid Maria Säästla, Johanna Maar, Äli Leontjev, Iris Rannik, Hanna Lotte Kastor, Mailis Pajumägi, Mairit Pajumägi, Regina Johanson. Treener Marit Laidroo. Turniiritabel, tüdrukud 2000 ja nooremad:

- SK Tats I (Kiili) 14 p 14:1
- Pärnu VK/SK I 13 p 12:5
- Pärnu Linna SK 12 p 12:4
- Jõhvi SK II 11 p 8:6
- Rakvere SK 10 p 7:8
- Premium7/ Salva Tartu I 9 p 5:10
- Selver Tallinn SK 8 p 2:12
- Kohila VK 7 p 0:14

| **Raigo Tatrik**

Tantsuklubi
10. veebruaril kell 19.00
Kiili Rahvamajas
Kutsuvad Kiili Kapell
(tähistab oma 1. tegevusaasta möödumist) ja
Kiili Keerulised

Tantsitakse vanu seltskonnatantse.
Eelnev tantsuoskus ei ole vajalik, õpetamine toimub kohapeal.
Võta kaasa midagi naksimist ühisele morsilauale
Sissepääs prii

www.kiilirahvamaja.ee
Kiili Kultuurikeskus ja Tantsuklubi facebook

Jalgpall

⊕ Kiili JK meeskonnal oli au järjekordselt mängida 20. korda toimival Triobet Aastalõputurniiril Kalevi Spordihallis. Kokku osales 12 päeva jooksul ligi 5000 jalgpallurit ja nägi üle 150 tunni jalgpallilahinguid nii noorte, amatööride kui ka proffide esituses. Kiili JK osales 20. detsembril toimunud Rahvaliiga turniiril, kus osales 16 meeskonda üle Eesti. Mänguaeg 1x12 min. Kiili JK mängis C-alagrupis. Esimeses mängus võideti 4:1 Sisehoovi Legendid meeskonda (väravad Sven, Tauno, Sander ja ühe värava löid vastased endale ise), teises mängus võideti 3:2 FC Moe meeskonda (väravad Sven, Tauno, Remi) ning oldi enne viimast vooru endale alagrupi esikoha ehk pääsu poolfinaali kindlustanud. Ega see kasuks tulnud, sest mehed ei olnud üldse mänguks valmis ja said JK Õismäe Torm meeskonnalt korraliku 1:4 sauna (värav Taunolt). Poolfinaalis Maxima KinGZ meeskonna vastu oldi ka veidi loiid ning kaotus tuli vastu võtta numbritega 0:2. Aga see eest mängus 3. kohale võeti jälle mõnuga ja tasuks 2:1 võit (väravad Remi, Marek-Matteus “Valk”). Jess! Meeskonnas mängisid: Rait Mirka, Marek-Matteus Mäe, Remi Lott, Sander Saar, Aivo Kuusmaa, Jaan Uudelt, Sven Haas, Tauno Koppel, Indrek Kuldva, Rainis Saar, Kaupo Kütt. Turniiri esikolmik: 1. koht Maxima KinGZ, 2. koht Narva EE Õlitööstus, 3. koht Kiili JK.

Eesti meistrivõistlustel saali jalgpalli 1. liigas pidas Kiili JK oma järjekordse, 8. vooru mängu kodusaalis FC Ararat TTÜ meeskonna vastu, kes veel eelmisel aastal mängis Meistriliigas ning kes kaks päeva tagasi alles mängis Kiili spordihallis sõprusmängu Armeeniasaali jalgpallikoondisega, kellele kaotati 2:4 (tuletame meelde, et Eesti saali jalgpallikoondis kaotas Armeeniale kahes mängus vastavalt 1:3 ja 0:2). Mängu algus oli jällegi super – kui mängitud oli 1,5 min, viis Sander Kiili ette 1:0. Poolaja keskel vastased meie omavärvast viigistasid. Teisel poolajal löid aga vastased meile kaks vastuseta väravat ja seega kaotus 1:3. Oli hea mäng, kõik võitlesid tublilt ja kergelt ei antud vastasele midagi. Tänu ka võimsalt kaasa elanud fännidele!

Seejärel mängiti Viimsi Kooli spordikompleksis Eesti karikavõistluste veerandfinaalmäng FC Cosmos Tallinn meeskonnaga, kes on hetkel Eesti saali jalgpalli meistriliiga tabeli tipus. Sügisel treenis neid kuu aega Venemaa saali jalgpalli tunnustatud treener. Mängu küll kaotasime 1:6 (iluvärav Rainer Pöld), kuid andsime korraliku lahingu ja vastased võtsid meid ikka tõsiselt, kõik põhimehed olid väljakul. Siis sõideti Tartusse, kus mängiti saali jalgpalli 1. liiga meistrivõistluste 9. vooru kohtumise kohaliku Tartu JK Maksimum meeskonnaga. Algu- ses jäime 0:2 kaotusseisu, seejärel löi kohe oma esimeses mängus värava Kerth ja Rainer

viigistas poolajaks seisu 2:2. Teisel poolajal realiseeris Rainer Jaani teenitud penalti – 3:2. Kõik näis olevat korras, aga võta näpust – meeskond lagunes mingiks ajaks täiesti ära, vastased suutsid selle ajaga juba 7:3 ette minna ja mäng oli praktiliselt läbi. Rainer löi lõppseisuks 4:7. Nagu kaotusest veel vähe oli, teenis Sven kaks kollast kaarti ehk punase kaardi ja pidi järgmise mängu vahele jätma.

Aga et meeskond on teises ringis leidnud tõesti uue hingamise ja hea hoo, tõestasid kaks järgmist mängu. 10. voorus võrustati koduväljakul 4. kohal olnud Rantipol meeskonda Võrust, kellele esimeses ringis kaotati Võrus 4:11. Mäng oli väga tasavägne ja haarav. Jäime taha 0:1, Karl viigistas 1:1, taga 1:2, Jaan viigistas 2:2, taga 2:3, Rainer viigistas 3:3. Poolaeg selliselt lõppeski. Teisel poolajal sama värk – jäime 3:4 taha, Karl viigistas, siis saime Raineri ja Jaani väravatest 6:4 juhtima ning Kostjal oli veel võimalus eduseisu suurendada, kuid löi kahjuks penalti mööda. Vastased löid veel 5:6, kuid Anton vormistas lõppseisuks 7:5. Jess! Super võit ja super mäng ja super fännid. Siis sõitsime järgmiseks mänguks tõelisse karukoopasse, Sil- lamäele, vastaseks kohalik Molycorp Silmet. Karukoobas selles mõttes, et vastased polnud sel hooajal veel ühtegi kodumängu kaotanud ja pealtvaatajaid mängul alati üle 100, seekord 110. Ka meil polnud põhjust fännide üle kurta – trummid, pasunad, fanfaarid huilgasid terve mängu ja olid nagu liisamängija platsil abiks. Vastased olid tabelis kolmandal kohal ja lootsid meie üle kergemat võitu. Kuid läks teisiti. Sven viis iluvärvaga Kiili 1:0 ette, vastased vastasid samuti ilusa väravaga, 1:1, Rainer löi karistuslöögist otse ristnurka – 2:1. Kiili jälle ees!!! Mäng oli tõeliselt nauditav, käis ühe värava alt teise alla, võimalusi oli mõlemal meeskonnal veelgi, kuid poolaeg siiski 2:1 Kiilile. Teine poolaeg jätkus sealt, kus esimene poolle jäi, hulk võimalusi mõlemalt poolt, pommitati ühelt kui ka teiselt poolelt päris usinasti, kui poolaja keskel vastased viigistasid 2:2. Kuid kohe järgmisel rünnakul viis Rainer Kiili jällegi 3:2 ette. Mõned minutid hiljem viis Sander penaltist Kiili juba 4:2 ette. Millist põrgulärmi meie fännid tegid! Vastane aina ründas ja ründas ning kui mängida jäi veel 2.30, löid vastased ühe värava tagasi – 3:4. Jätkus armutu andmine, kuni 58 sekundit enne mängu lõppu Kiili väravavahi hooletust veast Sil- lamäe viigistas karistuslöögist. Kas tõesti sellisel mängul selline lõpp? Kuid lõpus tulid meile appi vastased ise – nad tahtsid seda mängu veel tingimata võita, võtsid väravavahi välja, lisa- des ühe väljakumängija. Aeg läks ja läks, siis vastased kaotasid meie poolel palli ja Sander löi praktiliselt oma värava alt palli tühja väravasse, kui mängida jäi veel ainult 4,5 sekundit! Milline lõpp! Kohe kõlaski lõpusireen ja võimas võidutants al-

gas. Emotsioonid on siia maani laes. Supermäng, mehed tõesti väarisid seda võitu ja suur-suur kummardus fännide ees, nagu enne öeldud – ilma nendeta ei oleks seda võitu tulnud! Tänu ka bussijuhile, kes terve tagasitee sai osa tõelisest laulupeost.

Saali jalgpalli Rahvaliigas kaotas Nabala Kohalikud Koprad oma viimase kodumängu 1:6 JK Väätsa Vald meeskonnale ja hoiab praegu, kui mängida jääb üks mäng, kahe punktiga 4. kohta.

2014. aasta viimane jalgpallilahing toimus lumisel Nabala Beaver Arenal, kui omavahel võtsid mõõtu Nabala Kohalikud Koprad meeskonna mängijad ning meeskonna fännide ja toetajate ühendvõistkond. Fännid olid teinud enne mängu suurepärast eeltööd ja suutnud oma meeskonda meelitada ka paar Kiili JK mängijat. Lisaks lasti mängus käiku ka paljud lubatud ja natuke vähem lubatud võtted nagu lumesõda, lumetuuker, suurte lumepallide veeretamine oma värava ette, vastaste kurdistamine pasunatega jms. Kohtuniku arvates jäi kõik siiski määruste piiresse ja nii kujunes mäng vägagi meeleolukaks, kusjuures tänu pidevale naermisele said seekord põhikoormuse just kõhulihased.

Kui esimene poolaeg kulges veel tasavägiselt ja lõppes 2:2 viigiseisul, siis teisel poolajal panid fännid kiirelt oma massilise üleoleku maksma ja võtsid kindla 7:2 võidu. Au ja kiitus meie fännidele ja suur kummardus teie pealikule Tiidule, kellelt tuli idee korraldada seekord kohtumine just sellises formaadis. Kobrastel tuleb esimest võitu koduväljakul aga püüdma hakata uuesti 2015. aastal!

Väga südantsoojendav oli näha aasta viimasel päeval nii palju inimesi meie väikeses külakeses koos, tõenäoliselt said kõik sellest mängust aasta lõpu veel palju positiivsust juurde ning nii ongi hea uuele aastale vastu minna.

Nabala Kohalikud Koprad jalgpallimeeskond soovib, et kõigi eesmärgid ikka täituksid ka uuel aastal ning pallid jõuaksid väravasse nii jalgpallimängus kui ka muudes tegemistes!

Saalihoki

⊕ 20. detsembril pidas Kiili JK jalgpallimeeskond aastalõputurniiri saalihokis, kus osalesid Kiili JK, TTÜ/Kiili võrkpallurid ja fännid. Mängiti 2x15 min (lisaks said kolm meest enne mängu visata karistusviskeid). Mängu kohtunikud olid saalihoki meistriliiga klubi SK GAP/Saku mängijad. Esimeses mängus sündis kohe ka üllatus, kus võrkpallurid võitsid 1:0 fänne, kuigi fännid – eesotsas nende peatreenerist Pottsepaga – olid nagu igale professionaalsele saalihoki võistkonnale kohane välja tulnud kolme viisikuga! Ja kuna teises mängus võitsid võrkpallurid 2:0 loomulikult ka jalgpallureid, oligi turniiri võitja selge – TTÜ/Kiili võrkpallurid (turniiril oli ka rahvusvahelist hõngu, sest TTÜ/Kiili võistkonnas mängis üks sakslane). Palju

õnne! Kolmas ja otsustav mäng tõi turniiri suurüllatuse – Kiili JK jalgpallurid võitsid 7:5 fänne! Kuna sellel aastal tohib saalihokis ka jalaga mängida, oligi eelis jalgpalluritel, kes seda ka usinasti ära kasutasid ning pooled väravad jalgedega löid! Oli väga mõnus ja lõbus turniir, aitäh korraldajatele, kõigile mängijatele ja pealtvaatajatele ning sai kokku lepitud, et järgmine aasta toimub kindlalt sama turniir, aga siis võtame mõõtu juba korvpallis. Hoidke alt võrkpallurid-jalgpallurid, fännid võidavad!

Kabe

⊕ Eesti Kabeliit valis 2014. a parimaks meeskabetajaks Kangru alevikus elava Urmo Ilvese. Palju õnne Urmo! Ole sama mõnus ja lahe sell, nagu oled!

Korvpall

⊕ Tallinna Kossuliiga B-divisjoni vahegrupis ei ole Kiili SK enam sellist hoogu kui alagrupis. Kõigepealt kaotati kodusaalis Kanal 12 võistkonnale 56:60 (meeskonna resultatiivsem mängija oli 12 punktiga taas ketsid jalga pannud ja paelad kinni sidunud vanameister Karmo Allikas. Võimas, Karmo! 11 p lisas Milvert Vaaks). Seejärel kaotati Tallinnas Põhja spordihoones Häädemeeste Vesi võistkonnale 54:73 (11 p vanameister Ott Põldsaar), määravaks sai 3. veerand, mis kaotati lausa 8:23. Ei aidanud isegi see, et käe said valgeks kõik 10 mängijat, kes väljakul käisid. Seejärel lahuti noruspäi väljakult Lasnamäe Sportmängude Majast, kui kaotati TSK Altius/Luboil.ee meeskonnale 73:85 (19 p Kaarel Loo ja Milvert Vaaks, 13 p Siim Palu, 11 p Alari Kasemaa) Siin sai määravaks samuti 3. veerand, mis kaotati suisa 12:30. Aga pole hullu, mängu on veel ees ja edu meeste!

Traditsioonilisel Uusaasta-turniiril Kostiveres saavutas Kiili SK meeskond 2. koha. Võideti Afterbasket meeskonda 62:46, Kostivere meeskonda 74:42 ja kaotati Aruküla meeskonnale 30:42. Paremusjärjestus: 1. Aruküla, 2. Kiili SK, 3. Afterbasket, 4. Kostivere. Meeskonnas mängisid Ott Põldsaar, Kaarel Loo, Allen Talviste, Alari Kasemaa, Jens Vendel, Mikk Rannik, Milvert Vaaks, Olari Murumaa.

Võrkpall

⊕ Eesti meistrivõistlustel võrkpallis meeste 1. liigas noppis järjekordsed võidud heas hoos olev TTÜ/Kiili meeskond, kes võitis kodusaalis Paide/Türi/Väätsa SK võistkonda 3:1 (21, 21, -19, 25) ning seejärel samuti kodusaalis lähimat konkurenti Liider/Rae vald võistkonda raskes mängus 3:0 (20, 23, 24) ja jätkab senini puhaste paberitega.

Credit24 Rahvaliigas sai võidu juurde Kiili SK meeskond, kes võitis 3:0 võistkonda RUKS. Kiili SK I naiskond võitis 3:0 VK Täht U20 Tüdrukud naiskonda, kuid kaotas tähtsas mängus 1:3 VK Retro naiskonnale.

Kohilas toimunud traditsioonilisel segapaaristurniiril Kohi-

Fotod: erakogu

2014. aasta viimane jalgpallilahing toimus lumisel Nabala Beaver Arenal.

20. detsembril pidas Kiili JK jalgpallimeeskond aastalõputurniiri saalihokis, kus osalesid Kiili JK, TTÜ/Kiili võrkpallurid ja fännid.

la Kap võitsid B-liigas esikoha Erki Arumeel-Triin Maller.

Kergejõustik

⊕ Harjumaa 2015. a meistrivõistlustel sisekergejõustikus Tallinna Spordihallis võitis tüdrukute B-klassi 800 m jooksus ajaga 2.36,02 kuldmedali Liis Grete Atonen. Palju õnne! Meeste 800 m jooksus võitis ajaga 2.02,97 kuldmedali Rain Ridalaan. Palju õnne!

Eesti A- ja B-klassi talvistel meistrivõistlustel kergejõustikus Tallinnas Lasnamäe kergejõustikuhallis võitis TB klassi 1000 m jooksus ajaga 3.18,19 kuldmedali Liis Grete Atonen. Palju õnne!

Tallinna noorte talvistel meistrivõistlustel kergejõustikus Lasnamäe kergejõustikuhallis võitis TB klassi 600 m jooksus ajaga 1.50,91 kuldmedali Liis Grete Atonen. Palju õnne! TB kõrgushüppes saavutas Liis Grete tulemusega 1.40 8. koha.

Keegel

⊕ Eesti lahtistel individuaalsetel meistrivõistlustel sportkeeglis võitis meesseenioride B-klassis kuldmedali Toomas Vendel. Palju õnne!

Eesti naiskondlikel meistrivõistlustel juhib pärast 5. vooru KK Reval naiskond (Eve Urbas).

Eesti klubide võistkondlikel meistrivõistlustel asub praegu

Eesti Kabeliit valis 2014. a parimaks meeskabetajaks Kangru alevikus elava Urmo Ilvese.

SK Talke (Toomas Vendel, Jens Vendel) 2. kohal, KK Reval II (Marko Kikas, Gert Ernesaks, Margus Mänd) 6. kohal ja SK Kalju (Aivar Hannus) 8. kohal.

Rahvasport

⊕ Eesti 2014 a. parima rahvasportlase tiitel M40 vanuseklassis kuulub Kiili valla mehele Margus Maidlale. Köva sõna! Palju õnne! (arvesse läheb Eesti Firmspordi liidu sarja individuaal alad ja RMK Kõrvemaa Nelikürituse sari). | **Kaupo Kütt**

Küsimustik majandisööklate kohta

☺ Eesti Põllumajandusmuuseum kogub meenutusi kolhoosisööklate kohta eesmärgiga koostada sel teemal näitus. Oodatud on ka fotod, menüüd jne.

Tulemused kuulutatakse välja Eesti Põllumajandusmuuseumis 10. oktoobril.

Suunavad küsimused:

- Kus asus söökla, mida kirjeldate?
- Mis aastatel te seal käisite?
- Kas see oli ühendatud kaupluse, (suuremates majandites) res-toraniga vms?
- Kuidas vaatas rahvas sööklas söömisele (luksus, igapäevane asi vms)?
- Kui jõukohased olid hinnad?
- Kas söökla tõttu oli võimalik kodus mõni söögikord päevas val-mistamata jätta?
- Mida arvati söökla hügieenist, teenindusest?
- Kirjeldage mõnda oma paremat/halvemat toiduelamust söök-las.
- Millised olid suhted söökla töötajatega?
- Kuidas kasutasid töötajad toodangu ülejääke?
- Kas kohalikud inimesed olid oma söökla üle uhked?
- Kas majandi juhtkond, külanõukogu jms viis sinna tähtsaid kü-lalisi?
- Kas inimesed võrdlesid sööklat teiste majandite omadega?
- Mis sai sööklast pärast põllumajandusreformi?

Vastused palume saata aadressil Eesti Põllumajandusmuuseum, Pargi 4, Ülenurme, 61714 või aadressil kaarel.vissel@epm.ee. | **Eesti Põllumajandusmuuseum**

SALU KOOL (lasteae-d-põhikool) asukohaga Maidla küla, Saue vald, Harjumaa alustab 2015/16 õppeaasta erivajadustega (psüühikahäire ja vaimupuue) õpilaste vastuvõttu.

Kooli tulekuks vajalik:

1. Lapsevanema avaldus
2. Nõustamiskomisjoni otsus
3. Kehtiv rehabilitatsiooniplaan
4. Kodukoha omavalitsuse suunamine (nõusolek)
5. Arstlik tõend
6. Isikut tõendava dokumendi koopia

Lasteaeda võtame vastu aastaringself. Info kool@salukool.ee ja tel 608 8618.

Kiili vallavalitsus teatab

VOLIKOGU OTSUSED. JAANUAR 2015

Kiili Vallavolikogu määrus nr 1 Kiili valla 2015. aasta eelarve vastuvõtmine.

Kiili Vallavolikogu määrus nr 2 Tunnustamise kord Kiili vallas..

Kiili Vallavolikogu määrus nr 3 Kiili Vallavolikogu liikme, vallavanema ja vallavalitsuse liikme teenistuslähetusse saatmise kord.

Kiili Vallavolikogu otsus nr 1 Kiili Vallavolikogu 21.03.2013 2013 otsuse nr 10 "Kiili Vallavalitsuse struktuuri, teenistuskohdade koosseisu ning teenistuja haridusele, töökogemusele, teadmistele ja oskustele esitatavate nõuete kinnitamine" muutmise.

Kiili Vallavolikogu otsus nr 2 Pääsukese tee 7 kinnistu detailplaneeringu kehtestamine.

Kiili Vallavolikogu otsus nr 3 Maa munitsipaalomandisse taotlemine, Eeruma tänav, Kreegi tänav, Toominga tänav T3.

Kiili Vallavolikogu otsus nr 4 Maa munitsipaalomandisse taotlemine, Aia põik 7.

Kiili Vallavolikogu otsus nr 5 Maa munitsipaalomandisse taotlemine, Sihiaäre.

Kiili Vallavolikogu otsus nr 6 Kiili valla jaoskonnakomisjoni moodustamine.

Kiili Vallavolikogu otsus nr 7 Tallinna linnapiirkonna jätkusuutliku arengu strateegia eelnõu heaks kiitmine.

Kiili Vallavolikogu otsus nr 8 Rahvakohtuniku kandidaadi valimine.

Kiili Vallavolikogu otsus nr 9 Kiili Vallavolikogu haridus-, kultuuri- ja sotsiaalkomisjoni aseesimehe valimine.

Kiili Vallavolikogu otsus nr 10 Kiili Vallavolikogu haridus-, kultuuri- ja sotsiaalkomisjoni koosseisu kinnitamine.

VALLAVALITSUSE OTSUSED

EHITUS- JA PLANEERIMISKÜSIMUSED

22. DETSEMBER 2014

Vallavalitsuse korraldus nr 687 Projekteerimistingimuste määramine ehitusprojekti koostamiseks Tammetalu tn 61, Luige alevik.

Vallavalitsuse korraldus nr 688 Projekteerimistingimuste määramine ehitusprojekti koostamiseks Sangari tn 4, Luige alevik.

Vallavalitsuse korraldus nr 689 Projekteerimistingimuste määramine ehitusprojekti koostamiseks Raagi, Arusta küla.

Vallavalitsuse korraldus nr 690 Projekteerimistingimuste määramine ehitusprojekti koostamiseks Tammetalu tn 40, Luige alevik.

Vallavalitsuse korraldus nr 691 Projekteerimistingimuste määramine ehitusprojekti koostamiseks Sangari tn 26, Luige alevik.

Vallavalitsuse korraldus nr 693 Vaela külas Valli ja Uuesalu maaüksuse detailplaneeringu vastuvõtmine ja avalikustamise korraldamine

Vallavalitsuse korraldus nr 700 Kasutusloa väljastamine ehitisele (Kiili alevi katlamaja) Pargi tn 4, Kiili alev.

6. JAANUAR 2015

Vallavalitsuse korraldus nr 1 Ehitusloa väljastamine ehitise (elektri maakaabelliin) püstitamiseks Kurna tee, Kiili alev.

13. JAANUAR 2015

Vallavalitsuse korraldus nr 8 Projekteerimistingimuste määramine ehitusprojekti koostamiseks Küttimei tee 11, Sausti küla.

Vallavalitsuse korraldus nr 9 Projekteerimistingimuste määramine ehitusprojekti koostamiseks Kuu tn 36, Luige alevik.

Vallavalitsuse korraldus nr 10 Projekteerimistingimuste määramine ehitusprojekti koostamiseks Tammetalu tn 59, Luige alevik.

Vallavalitsuse korraldus nr 11 Projekteerimistingimuste määramine ehitusprojekti koostamiseks Lepatriinu, Sausti küla.

Vallavalitsuse korraldus nr 12 Projekteerimistingimuste määramine maa- kütte projekteerimiseks Maksimäe tn 6, Kiili alev.

Vallavalitsuse korraldus nr 13 Projekteerimistingimuste määramine ehitusprojekti koostamiseks Päikese tn 3, Luige alevik.

Vallavalitsuse korraldus nr 14 Ehitusloa väljastamine üksikelamu püstitamiseks Preesioja, Piisoo küla.

Vallavalitsuse korraldus nr 15 Ehitusloa väljastamine ehitise (reoveepu- hasti) püstitamiseks Preesioja, Piisoo küla.

Vallavalitsuse korraldus nr 16 Kirjaliku nõusoleku andmine väikeehitise(-puurkaev) püstitamiseks Allikavälja, Sõgula küla.

Vallavalitsuse korraldus nr 17 Kirjaliku nõusoleku andmine piirdeaia püstitamiseks Kurna tee 1, Kiili alev.

Vallavalitsuse korraldus nr 18 Kirjaliku nõusoleku andmine piirdeaia püstitamiseks Sarapuu tn 4, Kangru alevik.

Vallavalitsuse korraldus nr 19 Kasutusloa väljastamine ehitisele (veearvestite kaugjälgimiseks vajalik valguskaabel), Voore tänav, Paju tänav // Saare tänav, Toominga tänav T2 Kiili alev.

KESKKONNA- JA MAAKÜSIMUSED

22. DETSEMBER 2014

Vallavalitsuse korraldus nr 695 Vaino katastriüksuste piiride muutmine.

Vallavalitsuse korraldus nr 696 Männi tn 12a ja Oksa tn 10 katastriüksuse piiride muutmine.

Vallavalitsuse korraldus nr 697 Ehitise teenindamiseks vajaliku maa määramine Toominga tänav T3.

Vallavalitsuse korraldus nr 698 Ehitise teenindamiseks vajaliku maa määramine Kreegi tänav.

Vallavalitsuse korraldus nr 699 Ehitise teenindamiseks vajaliku maa määramine Eeruma tänav

6. JAANUAR 2015

Vallavalitsuse korraldus nr 2 Ehitise teenindamiseks vajaliku maa määramine Aia põik.

Vallavalitsuse korraldus nr 3 Päikese tn 27 ja Side tänav katastriüksuste piiride muutmise.

Vallavalitsuse korraldus nr 4 Arvamuse andmine jäätmeloa taotlusele, Tallinna Keskkonnaamet

13. JAANUAR 2015

Vallavalitsuse korraldus nr 23 Isikliku kasutusõigusega koormamise lõpetamine, Pääsukese tee.

Vallavalitsuse korraldus nr 24 Ehitise teenindamiseks vajaliku maa määramine Sihiaäre.

MUUD KÜSIMUSED

22. DETSEMBER 2014

Vallavalitsuse määrus nr 4 Kiili valla eelarvest makstavate täiendavate sotsiaaltoetuste suuruste kinnitamine 2015. aastaks.

6. JAANUAR 2015

Vallavalitsuse korraldus nr 5 Reservfondist raha eraldamine.

Vallavalitsuse korraldus nr 6 OÜ Kiili KVH nõukogu uue liikme nimetamine.

Vallavalitsuse korraldus nr 7 Kiili Varahalduse Sihtasutuse nõukogu uue liikme nimetamine

NB! OTSUSTE TÄISTEKSTIDE JA LISADEGA SAAB TUTVUDA KIILI VALLAVALITSUSES, NABALA TEE 2A, KIILI ALEV

VAELA KÜLAS VALLI JA UUESALU MAAÜKSUSE DETAILPLANEERINGU VASTUVÕTMINE JA AVALIK VÄLJAPANEK

05.-18.01.2015 Kiili vallavalitsuses, Nabala tee 2a

Vaela külas Valli ja Uuesalu maaüksuse detailplaneering on algatatud 17.06.2014 Kiili vallavalitsuse korraldusega nr 348 ja vastu võetud 22.12.2014 korraldusega nr 693.

Planeeritava ala asub Vaela külas, 11115 Kurna-Tuhala tee ääres. Detailplaneeringu eesmärgiks on muuta Kiili vallavolikogu 15.05.2014 otsusega nr 14 maa-alal kehtestatud Suurvälja ja Eesvälja kinnistu detailplaneeringut praegu maa-alal kehtiva Suurvälja ja Eesvälja kinnistu detailplaneeringu planeeringuala ulatuse osas.

Valli ja Uuesalu maaüksuse detailplaneeringuga on hõlmatud järgmised katastriüksused: Uuesalu maaüksus (katastritunnusega 30401:001:2022) ning Tülluvälja tee T3 maaüksus (katastritunnusega 30401:001:2023) ja Tülluvälja tee T2 maaüksus (katastritunnusega 30401:001:2029).

Planeeritava maa-ala suurus on 11,90 ha. Planeeringuga jagatakse maa-ala 20 krundiks – viieks transpordimaa krundiks ning viieteistkümneks äri- ja tootmismaa krundiks ning määratakse ehitusõigus kuni kolme- korruseliste äri- ja tootmishoonete rajamiseks. Planeeritavast äri- ja tootmismaa-ast on planeeringuga ette nähtud 20% haljastada. Haljastusest 60 % on arvestatud kõrghaljastusena.

Detailplaneeringualal avalikult kasutatavate teede, üldkasutatava haljastuse, välisvalgustuse ja vihmaveekanalisatsiooni väljaehitamise planeeringualal tagab detailplaneeringu koostamise taotleja.

Detailplaneeringu lahendus on kooskõlas Kiili valla üldplaneeringuga, kus alale on ette nähtud juhtotstarve tootmis- ja/või ärihoonetemaa.

Planeeringuga saab tutvuda Kiili vallavalitsuses, Nabala tee 2a, E, T, N 8.00-16.30; K 8.00-18.00 ning R 8.00-14.00. Samuti on detailplaneeringu seletuskiri ja põhijoonis kättesaadavad Kiili valla geoinfosüsteemis EVALD.

Vastuväiteid ja ettepanekuid detailplaneeringu osas saab esitada hiljemalt 18.01.2015.

NABALA KÜLAS PÄÄSUKESSE TEE 7 KINNISTU DETAILPLANEERINGU KEHTESTAMINE

Nabala külas Pääsukese tee 7 kinnistu detailplaneering, kehtestatud 22.01.2015 Kiili Vallavolikogu otsusega nr 2.

Planeeritava ala asub Kiili vallas Nabala külas Pääsukese tee ääres. Pääsukese tee 7 kinnistu detailplaneeringuga on hõlmatud järgmised katastriüksused: Pääsukese tee 7 krunt (katastritunnus 30401:003:0250), osa Pääsukese tee 9 krundist (katastritunnus 30401:003:0023) ning osa reformimata riigimaast. Planeeritava ala suurus kokku on 0,50 ha.

Detailplaneeringu eesmärgiks on planeeringuga hõlmatud alal kolme krundi moodustamine. Pääsukese tee 7 ning osaliselt Pääsukese tee 9 krundist moodustatakse 2 elamumaa sihtotstarbega krunti ning Pääsukese tee 7 katastriüksusega külgneva reformimata riigimaa osast moodustatakse kolmas transpordimaa sihtotstarbega krunt, mis on kavas munitsipaliseerida.

Detailplaneeringuga on määratud ehitusõigus krundi kohta ühe kuni kahekoruselise üksikelamu ja ühe ühekoruselise abihoone rajamiseks hoonete suurima lubatud ehitusaluse pindalaga krundil kokku 300m².

Elamu maksimaalne lubatud kõrgus võib olla maapinnast kuni 9 m ning kõrvalhoone maksimaalne lubatud kõrgus kuni 4,5 m.

Detailplaneering on koostatud lihtsustatud korras ning ei muuda kehtivat Kiili valla üldplaneeringut.

ERAKUULUTUSED

Elumaja ja/või korteri renoveerimise teenus. Tel 5550 6673 või kodulehelt www.renstart.ee

Kadabiku talu võtab rendile põllumaid. Hind: 90 eurot/ha. Kokkulepe telefonil 5805 3995 ja ville.kadabiku@gmail.com

Katused, fassaadid ja viimistlustööd. www.artellehitus.ee, tel 5352 9476

Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hooldustöid. Puude tervise seisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. Soodsad hinnad. Tel 5626 3857, www.arbormen.ee

Korstenpühkija ja pottsepa litsenseeritud teenused, küttekollete kontroll, remont ja ehitus. Akti väljastamine kindlustusseltside jaoks. Tel 5690 0686

Müüa kuivad küttepuid 40 l võrkkotis: okaspuu klots 5-20 cm, lepaklots 5-20 cm, kaseklots 5-20 cm, lepp 30 cm, kask 30 cm, saar 30 cm, puitbrikett 10 kg. Hinnad kodulehel. Alates 50st kotist on transport Kiili, Rae, Viimsi valda tasuta. Tellimine tel 5198 9070, info@unitedexpo.ee, www.unitedexpo.ee

Müüa kütte- ja kaminapuid, lahtiselt ja 40 / 60 l võrgus, puitbrikett, klotsid 10-30 cm 40 l võrgus, tulehakatuse 40 l võrgus ja saepuru kotis, tel 501 8594, kaminapuid.com

Müüa küttepuid: toores lehtpuu, alates 28 €, metsakuiv okaspuu, alates 35 €; tarne alates 10 km, mõõdud tellija soovil. 3-meetrised, tarne alates 30 km, hind kokkuleppel. Tel 502 4895

Müüa talusea liha. Tel 5612 2661

Müüa talvekartuleid (sordid Vinneta, Laura, Gala) kojutoomisega. Tel 5665 2465

Noor pere soovib osta vanema elamiskõlbliku talukoha koos maaga. Tel 504 2945

Ohtlike puude aastaringne raie-, hooldus- ja

saetööd. Katuserenide puhastus. Tel 5551 2104, www.puuhooldaja.ee

Ostan heinapressi Kirgistan, ketiga ruloloonpressid PRF, MTZ 82, T-40, T-16/25. Tel 5694 0400

Otsime osakoormusega lapsehoidjat 1,5-aastasele tüdrukule Kiilis (soovitavalt kutsetunnistusega), kes oleks nõus abistama ka majapidamistöös. Kontakttelefon 551 6097

OÜ Estest PR otab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, info@est-land.ee

OÜ Holgersson otsib oma meeldivasse kollektiivi puhastusteenindajat. Töö Kiili vallas, tööaeg öhtusel ajal alates kell 17.00 3-4 korda nädalas. Töötasu 350-450 eurot kuus (bruto). Huvi korral võtta ühendust telefonidel 502 0274 või 5333 3314

Silvestal OÜ otab raieõigust ja metsamaad. Parim hind raieõiguse eest Harjumaal. Hea hind haava ja sanglepa raiete eest. Samuti pakume metsa raie- ja väljaveoteenust. Tel 5308 8945, andres.toome@silvestal.ee, www.silvestal.ee

Soovin osta talu, kus vähemalt suviti oleks võimalik sees elada. Oodatud erinevad pakkumised. Tel 5305 5053

Toasoe lahkub majast? "Süstime seinad soojaks", otsime soojakao põhjuseid: www.therm.ee, tel 5660 6010

Ühendame sinu kinnistul asuvate hoonete torustikud ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemiga liikumispunktidest ning teeme san tehnilisi sisetöid. Müüme ja veame killustikku, haljastusmulda ja ehitusliiva. Koostame ehitusprojekte ning teostame geodeetilisi mõõtmisi ja mahamärkeid. Tel 5850 4300

Õigusabi. Inimlikud hinnad. Tel 506 3690, jaana@clo.ee

Reklaamipinna broneerimine ja teadete edastamine reklaam@harjuelu.ee, tel 646 2214.

TOLMETS
Tolmet Tallinn OÜ

16961
BETOONI 7A, TALLINN
WWW.TOLMETS.EE

VANAMETALLI KOKKUOST
ALATI PARIM HIND

Kiili KVH OÜ
meeskond otsib oma kollektiivi koristajat (kontori koristamine).
Telefon 5348 4155

JÄRGMINE KIILI LEHT ILMUB
26. VEEBRUARIL.

Info ja kaastööd aadressil:
marko@harjuelu.ee

Kuulutused ja reklaam:
myyk@harjuelu.ee

SUUREM PALGAMAKSIA
jaekaubanduses*

KONSUM
TEENINDAJA, OOTAME SIND!
Kui Sulle meeldib suhelda inimestega, oled valmis töötama erinevatel positsioonidel (sh kassas) ja rõõmus ning rahulolev klient on Sulle prioriteet number 1, siis ootame Sind oma meeskonda!

Meie tagame Sulle:

- pikaajalise ja stabiilse töösuhte
- paindliku töögraafiku
- tööks vajaliku juhendamise ja väljaõppe ning edasised arenguvõimalused
- erinevad soodustused ja ühisüritused
- atesteerimise läbimisel võimaluse mõjutada oma töötasu
- öhtusel ajal ja nädalavahetusel kõrgema töötasu
- põhipalgale lisaks kaugustasu

Lisainfo:

- Töökoht asub Raudalu Konsumis (Viljandi mnt 41a, Tallinn)

 Saada oma CV otse: cv@etk.ee

 Lisainfo telefonilt
53 284 991

MAKSIMARKET

KONSUM

AO

*ETK Grupp maksis 2013.a palkadeks kokku 35,8 miljonit eurot ja sotsiaalmaksuks 11,8 miljonit eurot

MEIE LEIAME OSTJA!
Meie partnerid pakuvad: www.tyotteen.ee

Margus Suurmann
50 10 302
66 84 700
OST • MUUK • ÜÜR
HINDAMINE • INVESTEERIMINE
1Partner
KINNISVARA

KAEVETÖÖD

Töid teostame JCB CX4 ekskavaatoriga Harjumaal piires. Suuremahulisi töid teeme ka üle Eesti.

- krundi ja liiva-kruusa aluspõhja ettevalmistamine
- vundamendialuste süvendite ettevalmistamine
- tealuste ettevalmistamine
- krundi paigutamine ja tihendamine
- septikute paigaldus
- haljastustööd
- talvel lumelükkamine ja -koristus

e-mail:
andres@copp.ee
telefon: 565 9658

HARJU- JA RAPLAMAA
EESTI VAJAB IGA INIMEST!
nr **737**
JÜRI RATAS
E-valimised ja eelhääletamine 19.-25.02.2015
VALIMISPÄEV 1. MÄRTS 2015
KESKERAKOND

Külasta meid
Kiilis, Kurna tee 14

Kiili Kohvik

Praed alates
2.80 eurot!
Müügil ka burgerid!

Oleme avatud **E-R 8.00-17.00**. Teid ootavad **maitsvad päevapraed** ja **soojad toidud**.

Toit kohapeal ja kaasa, kohaletoimetamine kokkuleppel.

